

Posudok poroty – Rozletovská poézia

Rubrika Rozlety v časopise Vzlet, podobne ako aj iné naše média spĺňa niekoľko poslání. Je to predovšetkým médium kde začínajúci básnici môžu uverejňovať svoje prvotiny a na ten spôsob zachovávať a pestovať svoj materinský a tiež vytvárať predpoklad ďalšieho vývoja Slovenskej dolnozemskej poézie.

V rubrike Rozlety bolo v období október 2011 – jún 2012 uverejnených 59 básní mladých začínajúcich autorov. Svoje verše uverejnilo 22 autorov, z čoho 19 dievčienec a dvaja chlapci, ako aj jeden autor, ktorý by odhalením identity zlepšil skór chlapcov. Niektorí smelí autori sa podpisujú vlastným menom kým tí menej smelí uverejňujú pod pseudonymami.

Do Rozletov prispievali autorky z: Padiny, Selenče, Kysaču, Starej Pazovy, Belehradu, Kovačice, Súseku a Gymnázia Jána Kollára z Báčskeho Petrovca. Najviac autoriek je zo Selenče aj keď sa dve autorky zjavili aj ako selenčanky aj ako predstaviteľky gymnázia Jána Kollára z Báčskeho Petrovca, tak by to možno mohlo byť rovnomerne, potom nasleduje Stará Pazova, Padina, Kysáč, Kovačica, Belehrad, Súsek.

Ani v tomto pozorovanom období sa nezjavili básne z mnohých iných slovenských prostredí. Napríklad z Erdevíka, Boľoviec, Šída, Laliťa, Bingule, Kulpína, Aradáču, Bieleho Blata, Hajdušice, Jánošíka atď.

Je to fakt nad ktorým sa treba zamyslieť a do budúcnosti porozmyšľať o nejakých podujatiach, ktoré by sa zorganizovali v spomínaných prostrediach a s cieľom prebúdzania a podnecovania mladých tvorivých síl.

Všetkých autorov, ktorí uverejňovali básne v tomto ročníku Rozletov, chceme pochváliť, predovšetkým ich snahu, že píšú a smelosť že svoje prvotiny zverejňujú. Badateľné sú zaujímavé názvy básní ako napríklad Neznášam, Popol, Keď zavejú iné vetry, Nadrealizmus, Odvaha, Smäd, Prechádzka po mesiaci, Máš problém? atď. Niektoré z nich splnili očakávania čitateľov, kým sa iným to menej darilo.

Vedieť sa vyjadriť iným spôsobom než obligátne (pestré časy blednú ako ľuďom vlasy; v láske je aj zima teplá; starček ako posledný, suchý list, ktorý sa kýva na pustom strome; veľká guľa svieti na oblohe, svetielko malé na mohutnej polohe... je znakom, že sa vedía dopracovať k dobrým veciam a že v ďalšom období môžeme očakávať ešte lepšiu a kvalitnejšiu tvorbu.

Treba však pripomenúť že pričasté používanie cudzích slov na zvýraznenie podstaty nie vždy básni dodá cveng, ba dokonca, vie ju posunúť do roviny nezrozumiteľného či pôsobiť ako nedostatočne upravený celok. Slovná zásoba slovenského jazyka, i keď sa nám to tak občas nezdá, nadostač je bohatá a krásna. Treba si ju naplno vychutnať

a brodiť sa ňou, až kým nenájde slovo, ktoré sadne do celku ako naň ušité. Také slovo tam je, iba ho treba vyhľadať.

Teší nás, že do Rozletov stále prispievajú aj chlapci, Alen Alexy zo Selenče, Vlastimír Povolny z Padiny a že Janko Róm zo Starej Pazovy je stále prítomný, chceli by sme zistiť jeho identitu, dúfame že si to raz predsa len rozmyslí. V správnom smere sa hýbe aj tvorba Svetlany Gaškovej z Kysáča. Zaujímavé je vyjadrenie o konci, rozlúčke, kde autorka píše – chceš ísť za vranami alebo o plynutí času, pri ktorom využila konkrétne fyzické ukazovatele ľudského bytia – veď máš už malú vrásku; či citové – kontrast šialenstva bol čoraz silnejší; - nechala som vlka aby vyl.

Treba vyzdvihnúť aj aktivitu Jeleny Kuzmičovej z Belehradu, ktorá je Srbkou, no predsa píše po slovensky. U nej badať značný pokrok a odporúčame aby sa nevzdávala, ale v tvorbe v slovenskej reči pokračovala ďalej. Tiež zaujmú aj niektoré básne iných autoriek, najmä petrovských gymnazistiek ale aj selenčaniek, potešením je vidieť a vedieť že Rozletovci sú aj v Suseku či v Pivnici. Pozornosť upúta aj jedna jediná báseň podpísaná pseudonymom ITHIL, tiež málopočetné ale nevšedné básne minuloročnej laureátky Jarmily Hricovej.

Preto odporúčame začínajúcim autorom aby sa smelo dali do pátrania nielen za vlastnými pocitmi, ktoré vtvárajú do veršov, ale aj za originalným spôsobom vyjadrovania, lebo v opačnom nudný text v dobe v ktorej žijeme nepriláka čitateľov.

A teraz už aj o tom čo netrpezlivo čakáte – kto je laureátom Rozletov. Je to osoba ktorá za sebou zanechala začiatocnícke rozletovske lúbostné verše, ktorá nehľadá zbytočne zmysel života a nekladie sebe mláke filozoficke otázky ako niektorí nasi starší renomovaný básnici.

Je to osoba u ktorej badať bohatú slovnú zásobu, široké obzory, no predovšetkým snahu v skúmaní rozdielných možností, tak v slovných spojeniach, vetného slovosledu ako i keď ide o formu.

Je to osoba ktorá hľadá vlastnú identitu, ktorá má smelosť až rozhnevanosť v hľadaní spôsobu ako by vlastne mladý človek mal žiť a rozmýšľať.

Je to osoba u ktorej si čitateľ iste všimne snahu o gradáciu, zmyslu, či významu, ktorý napríklad vyzdvihne cudzím výrazom Rara avis, čiže v preklade z latinčiny výnimočnosť, zriedkavosť, rarita, takmer jedinečnosť alebo napríklad pútavé myšlienky akými sú: zobrazenie je mojou každodennosťou; cítim sa ako svieži vánok a tomu podobné.

Je to Ivana Vozárová z Kysáča, ktorej verše sľubujú lebo ako sama píše "až kým som ranená, môžem sa liečiť.,,

Ivane gratulujeme a tento posudok končíme veršom Jána Smreka „Vy básnici ste divná chasa, raz s flegmou, raz s ohňom hovoríte, no nezdáte sa byť skúpi v cite“.

Teda smelo do toho.

Anna Simonovičová
Michal Bíreš
Andrea Speváková